

ELŐFIZETÉSI FŐLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhoz küldve:

Egy évre . . . . . 5 frt — kr.
 Hat hóra . . . . . 2 frt 50kr.
 Három hóra . . . . . 1 frt 25 kr.
 Előfizetési pénzek póstaautóval küldhetők.
 Egyes számok 12 kr-ával kaphatók a kiadóhivatalban.

BARSA.

HIRDETÉSEK

Négyházasos petit-sor egyszeri közlésért 7 kr.
 kétszeriért 6 kr., többszöriért 5 kr. fizetendő.
 Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 krajczár.

A nyilttérben:

minden négyházasos garmond sor díja 15 kr.

Velünk összekötésben levő hirdető-irodák, előfizetők, vagy a gyakori hirdetőik tetemes díj kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDESI ÉS TÁRSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 34. sz.) küldendők.
 Kéziratok vissza nem adatnak.

Megjelen: hetenként egyszer.

A hirdetéseket, előfizetéseket s a reklamációkat a kiadóhivatalba

(Takarék- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOJLÓ SÁNDOR.

— vasárnap reggel. —

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

Hadgyakorlatok színtere.

A napokban katonai terepfelvetel czéljából egy magasrangú katonatisztek közül álló küldöttség érkezik hozzánk. Terepviszonyaink az illetékes helyen ugyan eddigelé kevés méltánylásra találtak, lévén ez oly pont, melyről nem igen vesznek tudomást. De tény az, hogy a hadi műveletek összes aggressiv vagy offensiv próbájára sehol az országban oly alkalmas hely nincsen, mint a lévai járás Garamvölgye.

A legközelebbi nagy katonai hadgyakorlat Sopronban folyt le. Az idei őszi hadgyakorlatok czentrumát az Ipolyvölgye fogja képezni. Mindkét hely területi viszonya tényleg olyan, hogy azon helyeken valóságban sohasem fog hangzani a csatakürtök zúgása, minthogy az, hogy egy-egy katonai művelet végrehajtására olyan színtér kell, hogy azon a küzdő fél keze, lába mozoghasson, vagyis ne olyan, hol az egyik fegyvernem a másik rovására vesztegelni legyen kénytelen, a vagy a sereg egyik, vagy másik szárnya, mint valamely bémult kar, tehetetlenül nézze a hadosztály zömének működését. a hadműveletek végrehajtásának első kelléke

A világ összes háborúinak színterei csaknem közös vonást mutatnak abban hogy azok lehetőleg nyíltak, mégis azonban olyanok, hogy szükség esetén a védelem segédeszközéül természeti előnyök is kínálkoznak. Főleg csupán a védelemre szorító fél összes igyekvése oda irányul, hogy nyílt s mindenfelől szabad területre tehesse a harc színterét. Mert a hol csak ütközet történt valaha, ott ezeket a jelenségeket mind fenn találjuk. Waterloo vagy Nagy-Salló, Sedán, vagy Isaszeg nem kevésbé hasonló vonásokkal bírnak, mint Metz, Königrätz,

stb. Tény az, hogy az a terep, mely a hadműveletek sikeres lebonyolítására nem alkalmas, soha a harc színterét nem fogja képezni.

A lévai járásban fekvő Garamvölgy sokkal alkalmasabb egy hadművelet végrehajtására, mint az Ipoly völgye. Mig egyfelől Léva városától Nagy-Sallón Csátán át háromszöget húzva az esztergomi hegyekig, egész a Duna folyóig a legalkalmasabb síkság kínálkozik a nyílt és szabad küzdelemre, addig a Garam kanyargó folyásával és Léva városa felett a terrenum emelkedésével a védelem részére számos előnyt biztosít. A nagy-sallói 1848-iki csata eldöntésére, illetve megkezdésére a terepviszonyoknak igen nagy befolyásuk volt. Nem szándékos terv az, hogy valamely ütközet hol történjék meg, valamint eddigelé a harc színterét a hadvezérek előre sehol sem állapították meg, hanem igenis maga a természet sietett segélyre a hadvezéreknek, hogy mindig a legalkalmasabb természeti előnyök és akadályok mérlegelése után következtessenek az eredményre.

A jelenlegi katonai hadgyakorlatok tervei olyanok, hogy azok a Garamvölgyén könnyen végrehajthatók s általában az eddig foganatosított hadműveleteknek ez a völgy a legszebb kerettel szolgálna, főleg pedig megkönnyítené a végrehajtást az a körülmény, hogy kis és nagy községeink olyannyira közel fekszenek egymáshoz, hogy sem a katonaság elszállásolása, sem annak ellátása nagyobb nehézségekbe nem ütköznék. Méltán csodálkozhatunk tehát, hogy eddig ez a terület oly kevés figyelembe részesült. Nagy hibának tartottuk akkor is, midőn a 14. honvéd gyalogezred törzsét a város eleresztette, mert talán, ha ez nem tör-

ténik, lehet, hogy városunk a kellő méltánylást megtalálta volna, mert hogy egy hadgyakorlat annak apróbb árnyoldalait leszámítva egy városra nézve, ha mással nem is, de mindenesetre anyagi előnnyel jár, a felett felesleges vitatkozni.

Terepviszonyaink tüzetesebb leírásával foglalkozni szükségtelen. Egy pillantás, a várhegyről elegendő arra, hogy állításunk igazoltaknak bizonyuljanak. Amde most már a saját érdekünkben hassunk oda, hogy ez az egy pillantás megtörténjék. Egy czentrum állunk, melynek minden előnyét felhasználni csupán rajtunk mulik. Figyelmeztessük azokat, a kiket illet, ezen előnyökre. A városnak, mely emelkedni akar, minden tényezővel számolni kell. S mikor a hadgyakorlatok színteréről szólnak, nem a látványosságokba való gyönyörködni vágyás vezet bennünket, hanem az, hogy mindazt, melyből valami csekély előnyt biztosítani képesek vagyunk, ne hagyjuk használatlanul a paragon heverni.

A lévai róm. kath. főgimnázium segélyző egyesületének alapszabályai.

IV.

Az egyesület védnöksége.

19. Védnök.

Az egyesület védnök pártfogása alatt áll. A védnökségre az igazgató javaslatára olyan egyén kérendő fel, a ki városi, megyei, vagy országos ügyekben szerzett érdemeivel fogva kitünő.

A védnökhöz minden egyesületi év végén kimerítő jelentés terjesztendő fel az egyesület működéséről és állapotáról, ily jelentés kívánatra évközben is megteendő.

V.

Az egyesület igazgatója

20. Igazgató.

Minthogy az egyesület a tanintézettel szerves összefüggésben van, ennél fogva a

lőtt a rendőrség reájuk is kiterjesztendő figyelmét. Igy Fodor József helytartósági titkár elégeti az összes birtokában lévő titkos iratait s ezután föbelövi magát.

Mindezen elfogatások után az elfogottakat, mint „az állam biztonságára nézve veszélyes egyének“-et rendőrségi fedezet mellett Bécsbe kísérik.

A nép mély megilletődéssel hallja mindezeket, melyekről kezdetben csak homályosan volt tájékozva. Midőn azonban a történetek világosabb színben jártak be az országot, találkozott néhány lelkesebb vármegye, mely feliratokat intézett, a foglyok érdekében. Csakhogy hasztalan volt itt minden! A feliratok figyelmen kívül maradtak s egyéb nem volt kieszközölhető a szerencsétlen honfiak érdekében, mint azoknak az országban való visszahozatala, hol Budán a Ferencziek zárdájában betömleözöttettek.

A foglyok ellen a pör rövid idő alatt meglelt inditva, melynek még csak a kezdetén lennénk, már is az összeesküvők sorsa előre volt meghatározva odafenn Bécsben. Kiszemelt áldozatai voltak, ezek már akkor az erőszakoskodó hatalomnak.

Sajátságos mesterkedése a bécsi felsőbbeknek, mikor az elfogatásnak okául azon körülményt találják hozni, hogy az elfogottak forradalmi elvek terjesztésén fáradoztak.

Valóban furcsa taktikája a hatalomnak! Hiszen ha e szempontból kiindulok, akkor mindenekelőtt le kellene tiltani az egyház szolgáit a szószékről, a kik Krisztus szent igéjében többek között ugyancsak az egyenlőséget hirdetik, már pedig azok a rebellis elvek egyébből sem állottak, mint néhány ki-

lévai róm. kath. főgimnáziumnak igazgatója választás nélkül mindenkor igazgatója egyuttal a segélyző-egyesületnek is. Akadályoztatása esetén helyettesítheti őt egyesületi teendőinek végzésében az intézeti tanártestületnek általa megbízott egyik tagja.

21. Az igazgató teendői.

Az igazgató teendői: a) felügyel az egyesület egész működésére; b) képviseli az egyesületet minden oldalú hivatalos viszonyaiban és a nyilvánosság elé tartozó ügyeiben, c) egybe hívja és vezeti az egyesület közgyűlését, a választmányi gyűléseken szintén elnökölhet, d) az egyesület ügyeinek állapotáról az elnöki jelentések rendszerint fél évenként, szükség esetén máskor is bekívánja; e) az elnöktől térítvény mellett átveszi és felelősséggel őrzi az egyesületnek tőkésített vagyonát, értékpapirjait, kötelezvényeit, takarékpénztári könyveit, f) szükség esetén végzi az egyesületi elnök teendőit. g) hivatalától való megválasztása esetében az általa kezelt, vagy a nála letételemezett egyesületi vagyont és tulajdont az elnök jelenlétében és ennek ellenjegyzésével átadja utódjának, vagy helyettesítőjének, konstatálja a szavazatok jogosultságát a közgyűlésen.

VI.

Az egyesület tisztviselői.

22. Tisztviselők.

Az egyesület tisztviselői: az elnök, alelnök, titkár, pénztáros, könyvtáros és két számvizsgáló.

23. Elnök választás.

Az elnököt egy évre választja a főgimn. tanári kara a saját kebeléből s mellé az egyesületi választmány tagjául szintén egy évre kijelöli még egyik tagját.

24. A többi tisztviselő választása.

Az alelnököt, titkárt, pénztáros és könyvtáros az egyesület alapító, vagy rendes tagjai közül egy évre választja a közgyűlés.

25. A számvizsgálók választása.

A két számvizsgálót a választmányi gyűlés egy évre választja a maga köréből.

26. Az elnök teendői.

Az egyesületi elnök teendői: a) egybe hívja és vezeti a választmányi gyűléseket, nem különben az igazgató megbízásából a

vánalmaknak megfelelő demokratikus irányu reformból.

Bécsben lételük alkalmával Sauran elnöktele alatt a tisztán csak idegen birákból összeült bizottmány előtt ugy tekintettek a vádlottak, mint bujtogatók, a kik a titokban alakult t rsulatok alapján forradalmat akartak támasztani az ország népe között.

Ezen vád már magában véve is a bíróság leketlenségéről tesz tanúságot, mert hiszen a férfiak, kiknek sorain ha végig tekintünk, mint szellemes, nagytehetségű, mondhatni zseni alakok lehettek, a kik gondolhattak ugyan, hogy hazájuknak hasznára válhatnak, miért is őket nem a forradalom iránti viselkedés, vagy az evvel egybekötött hír vagy dicsvágy, hanem tisztán a jó akarat, a jó szándék s hazájuk iránti szeretet, mely keblükben hevült, lovalta az összeesküvésre, azon veszélyes konzorcium létesítésére, melynek czélja nem volt egyéb, mint csupán, csak a demokratikus elvek elterjesztése.

Hogy tiúkon kellett eljárniuk ebben, ennél mi sem természetesebb, ha latba vetjük az akkori súlyos viszonyokat. Aztán különben nem is oly csodálni méltó dolog Martinovics és társainak ez eljárása, mert hiszen az Üdvözítőit kezdve mindig találkoztak oly férfiak a legválságosabb időkben a kik életük kockázatásával valamely más nagyobb erővel szemben áthatott meggyőződéssel hirdették az egyenlőség elveit, azok diadlat tűzve ki maguknak feladatuk.

(Folyt. köv.)

TÁRCSA.

Június 3.

Emlékezetes napja nemzetünk történelmének!

A historikusok vérszín betűkkel jegyezhetik fel a nemzet naplójába; oda, azok közé a gyásznapok közé, melyekhez az önkény vérfagyasztó s undorító, de egyszersmind a szabadeszmék mártyrjainak felmagasztalt neve fűződik.

Épp ma száz éve annak midőn 1794. év nyarán bizonyos összeesküvés nyomára jutottak, közel hatvan magyar ur elfogott, a kik felségsértés vádjá alapján pörbe fogattak, majd az akkori szolgálattelkü hétszemélyes tábla visszataszító ítélete folytán Martinovics, a konju ráció vezére, Laczkovics kapitány, Hajnóczy, Szentmarjay és gróf Sigray 1795. év május 20-án, Óz Pál és Szolarcsik Sándor június 3-án, egy évre rá az elfogatásoknak, váratlanul, a nép mély megdöbbenése között a budai Sz. György terén lefejeztettek.

Mily bűn terhelte az elítéltek lelkeit, hogy a kaján szemek egy intésére fejeik a pallós alá kerülve, a földre hullottak?

Gyászos egy emlékezet!

E szomorú tragédia csupán a legsötétebb képekben tüntetheti fel az akkori viszonyokat.

A mesterkéltnyomatás szomorú korszakát éltük.

Mint sok más alkalomkor, ugy ezen időben is, a bécsi nagyok minden tette oda irányult, hogy titkos cselszövésekkel s for-

dulatokkal iparkodtak hálójukat kiterjeszteni az általuk hűbéresnek kandidált hazánkra.

E körülmény előre látható volt, hogy előbb utóbb válságot fog maga után vonni. És csakugyan. Mikor a demokratikus eszmék mind nagyobb tért hódítottak, s ugyszólván, már csaknem az egész nyugati Európát lángborították, összeállott néhány férfi nálunk is s bár talán korán még, de belátták, hogy hazánkban szintén csak a nép léte forog szóban. Összeesküdtek az önkény ellen, a magasztos elvek kivívásáért.

Nos? és az akkor zilált viszonyok, az akkori zavaros körülmények számára egyszólt volna-e más orvosság, mint a vállain súlyos igát hordozó nép felszabadítása. Csakhogy mindazoknak, a kik emigy mertek gondolkozni, lakolniok kellett, még pedig a vesztőhelyen.

Le kellett számolni életükkel, mert beakarták plántálni hazájuk földébe, azt a bizonyos evangéliumot, melynek varázshatalma a népek százezrei között megbomlasztotta az akkori egyensúlyt.

Árulás, az irigység, a szolgáltság, a kényuralom, lehetőleg minden piszkos jellem összpontosulva játszott a legfőbb szerepeket e férfiak eseténél.

Az 1794. év nyarán tett elfogatások híre csakhamar szárnyra kelt az egész országban. Julius 25 én elfogatik Martinovics, majd három héttel később Hajnóczy, Laczkovics és Szentmarjay. Hasztalan menekül gróf Sigray e hír hallatára s egyideig bujtokol, de röviddel utóbb ezt is elfogják. Ezután az elfogatások száma mindinkább növekedett. Elfogják Óz és Szolarcsikot. Néhányan meg ki is végzik magukat, mie-

közgyűléseket is; — b) a közgyűlések és választmányi gyűlések határozatait végrehajtja, illetőleg a közgyűlésekkel végrehajtja, az ezen határozatokból folyó kiadásokat, vagy adományokat utalványozza; — c) az egyesület nevében kelt minden okmányt aláír; — d) folytonos felügyeletet gyakorol az egyesületi tisztviselők működésére felett, felügyel nevezetesen az egyesületi pénzeknek, könyvtár- és irattárnak kezelésére, és a névtáraknak, leltáraknak pontos vezetésére, — e) a folyó kiadásokra szánt husz forinton felül befolyt pénzüsszeget a pénztárostól tértívny mellett átveszi és gyümölcsözőleg elhelyezi, a tőkésítésre szánt pénzeket az igazgatónak tértívny mellett átszolgáltatja; — f) a segélyezésért folyamodók kérvényeit átveszi és a tanári kar véleményének meghallgatása után a választmány határozata alá bocsátja; — g) a tisztviselők évről-évre jelentéseit a választmányi gyűlés elé terjeszti, — h) az egyesület működéséről és állapotáról az igazgatónak félévenként és a közgyűlésnek évenként jelentést tesz, — i) jelen van a tisztviselő változás esetében történő átadásnál és az átadást ellenjegyzi, ugyan így jár el az igazgató változás esetében is, — j) hivatalától való megválása esetében a kezelése alatt álló, vagy nála betéteményezett egyesületi vagyont, iratokat utódjának, vagy helyettesítőjének az igazgató jelenlétében és ellenjegyzésével adja át.

27. Az alelnök teendői.

Az egyesületi alelnök teendői: a) az elnöknek az egyesületi teendők végzésében segítségére van, megbízása folytán őt helyettesíti, — b) az elnök által kiadott utalványokat, adomány-gyűjtő leveket stb. ellenjegyzi, — c) ügyviteli naplót és az egyesületi vagyont (a pénztári napló s leltárak alapján) nyilvántartó könyvet vezet, — d) ellenjegyzi a pénztáros bevételi nyugtáit.

28. A titkár teendői.

Az egyesületi titkár teendői: a) minden gyűlésről jegyzőkönyvet vezet s azt a gyűlés elnökével és az e végből a gyűlésen megbízott két taggal hitelesített, b) szerkeszti az egyesületi irományokat és nyomtatványokat, c) az ügykezelés levelezéseit az elnök felügyelete alatt végzi, d) az irattárról igatatót vezet s azt rendben tartva őrzi, e) a közgyűlésekről s a nyilvánosság elé szánt egyesületi működéséről (adománygyűjtések eredménye, hangversenyek jövedelme, köszönet nyilváníttatás stb.) rövid értesítéseket szerkeszt s azokat az elnöknek kézbesíti, f) az egyesületi gyűléseken a számvizsgálók segítségével számon veszi a szavazásra jogosultakat és a szavazatokat.

29. A pénztáros teendői.

A pénztáros teendői: a) nyilvántartó könyvet vezet az egyesület tagjairól, jöteveiről és segélyezettjeiről, b) az egyesület jövedelmeit nyugtatvány mellett beszedi és a folyó kiadásokra szánt husz forinton felül levő összeget kamatoztatás végett az elnöknek tértívny mellett átszolgáltatja, c) az elnöki leg kiutalványozott kiadásokat kifizeti, d) a bevételek és kiadásokról naplót vezet és ezt minden nap összegezi, s a különbséget, mint pénztári állományt bejegyz, e) azon tagokat, kik esedékes tartozásaikat le nem fizették két heti időközben két ízben figyelmezteti, a még ezentul is hátralékban levő tagdíjakról további intézkedések végett a választmányának jelentést tesz, f) az évről-évről közgyűlés előtt egy héttel a számvizsgálóknak átadja a nyugtákat, utalványokat, tértívnyeket, a számlákkal kellően felszerelt évi számadásokat megvizsgálás és a választmányi gyűlés elé való terjesztés végett, g) a tiszti év végén, vagy hivatalától való megválásakor a pénztári készletet, könyveket, iratokat, a választmányi gyűlésből nyert felmentés megnyerése után az elnök jelenlétében és ellenjegyzésével, átadja utódjának, vagy helyettesítőjének.

30. A könyvtáros teendői.

A könyvtáros teendői: a) kezeli az egyesület könyvtárát és pontosan vezeti ennek leltárát, b) elnöki utalványozás szerint kiadja a segélyezettnek a tankönyveket, c) külön lajstromot vezet a nevek betűrendjében a könyvekkel segélyezett tanulókról és a nekik átadott könyvekről, d) a segélyezett tanulóktól az egyesület könyveit annak idejében (rendszerint az utolsó évről) a választmányi gyűlés előtt a tanuló az intézetet elhagyva) visszaköveteli, s ezeket akként kiseri figyelemmel, hogy az egyesület károsodást ne szenvedjen, ha őt e tekintetben mulasztás terhelné, a kárért szintén felelős, e) a szükséges új könyvek vásárlását a bekötötést, vagy a kötések javíttatását illetőleg a választmányának javaslatot tesz s az erre vonatkozó határozatokat foganatosítja, f) ő kezeli az elnök utasítása szerint, beszerzi, kiosztja és nyilvántartja a segélyezésre szánt írószereket és más tanszereket is, g) károsodásról, vagy mutatkozó hiányról az elnöknek azonnal jelentést tesz, h) tiszti felelősségétől az évről-évről gyűlésen felmentést nyerve, a kezelése alatt volt egyesületi vagyont és tulajdonságát utódjának vagy helyettesítőjének az elnök jelenlétében és ellenjegyzésével adja át.

31. A számvizsgálók teendői.

A számvizsgálók teendői: a) a pénztári kezelést és pénzkészletet két havonként, az elnöki pénzkészletet és az igazgatónál létező egyesületi vagyont félévenként

megvizsgálva, a talált állapotokról a választmányának jelentést tesznek, b) a könyvtárnak kezelése alatt álló egyesületi tulajdonok állapotát szintén két havonként megvizsgálják és az eredményről a választmányának jelentést tesznek, c) a pénztáros tól átvett évi záró számadását és jelentését mellékleteikkel együtt átvizsgálva saját jelentésük mellékletével az évről-évről közgyűlésnek megküldik az elnöknek adják át, d) lést megelőzőleg az elnöknek adják át, e) munkatársok esetében a pénztárosnak, könyvtárosnak és titkárnak az elnök utasítás szerint segélyre vannak, szavazások alkalmával a szavazásra jogosultakat és a szavazatokat a titkárnál együttesen számon veszik.

VII.

Az egyesület választmánya.

32. Az egyesület választmánya.

Az egyesület ügyeit a választmány intézi el. A választmány tagjai: az igazgató, a tanári karnak megbízott két tagja (ezek közül az egyik, mint egyesületi elnök), az alelnök, a titkár, a pénztáros és a könyvtáros, továbbá az egyesület alapító és rendes tagjai közül a közgyűlésen választott nyolcz tag, kik közül legalább ötnél helyben lakónak kell lennie és a kik közül a megalakuló választmány kettőt számvizsgálónak választ, kik az alelnökkel a számvizsgáló bizottságot képezik.

VIII.

Az egyesület gyűlései és helyiségei.

33. Az egyesület gyűlései és helyiségei.

Az egyesület gyűlései közgyűlések és választmányi gyűlések. A gyűlések csak az egyesület helyiségében a lévai róm. kath. főgimnázium épületében tarthatók.

34. A gyűlés egybehívásának ideje.

Közgyűlést az egyesület az igazgatónak, vagy az őt megbízásból helyettesítő elnöknek meghívására minden évben rendszerint kettőt tart, az iskola év elején és annak vége felé, rendkívüli közgyűlést az elnök a választmány kivételével tartozik nyolcz nap alatt egybehívni, szükség esetében az igazgatótól magától is hívhat össze közgyűlést.

35. A közgyűlés módja.

Közgyűlésre az alapító tagok névre szóló meghívókkal, a többiek hirdetés útján hívandók meg.

36. A közgyűlés tagjainak jogai.

Közgyűléseken személyiükhöz kötött szavazattal bírnak az alapító, rendes és pártoló-tagok, ugyanezek mindannyian indítványokat is adhatnak be, az alapító és rendes tagok ezenfelül még választhatók is. Ha az alapító tag testület, akkor csak egy szavazati joggal bír, s ezt megbízottja által gyakorolhatja.

37. A közgyűlés határozatképessége.

A közgyűlés határozatképességéhez legalább öt tag jelenléte szükséges, határozatok a jelenlevők abszolút többségével hozhatók, ha a szavazatok egyenlően oszolnának meg, az elnök szava dönt, a szavazás mindig nyílt.

38. A közgyűlés hatásköre.

A közgyűlés hatásköre: a) a közgyűlés választja az alapító és rendes tagok sorából az alelnököt, a titkárt, a pénztárost és nyolcz választmányi tagot (l. 32.) egy évre, a tisztújítást az évről-évről közgyűlés végzi a következő évre, az év elejére összehívott közgyűlés az esetleg beállott hézagokat pótolja, b) az egyesület egész évi működéséről és vagyon a kezeléséről a választmány útján előterjesztett jelentéseket megvizsgálja és feleltük határoz, c) a gyűlés ideje előtt legalább egy nappal előbb az elnöknek bejelentett indítványokat megvitatja s a választmányának esetleg utasítást ad, d) az illetékes hatóság jóváhagyása mellett az alapszabályokat a szükséghez képest módosíthatja.

39. A választmányi gyűlések száma.

Választmányi gyűlést minden egyesületi évben rendszerint négyszer tartatik, szükség esetén rendkívülileg bármikor gyűlésre hívhatja az elnök a választmányt. A választmányi tagok meghívása név szerint történik.

40. A választmányi gyűlés határozat hozatala.

A választmányi gyűlés határozatképes, ha az elnökön kívül még legalább négy tag van jelen. A szavazás és határozat-hozatal úgy történik, mint a közgyűléseken.

41. A választmányi gyűlés hatásköre.

A választmányi gyűlés hatásköre és teendői: a) intézi az egyesület ügyeit az alapszabályok értelmében és a közgyűlés részletes utasítása szerint, b) az egyesület érdekei fölött őrökdi, terjedését, gyarapodását gondozza, a tisztviselők működését irányítja, bírálja, c) kezeli az alapszabályok szerint az egyesület vagyont, illetőleg kezeli felett őrökdi, a hátralékos tagsági díjak behajtása iránt a pénztáros jelentése alapján intézkedik, adomány-gyűjtéseket indít meg, ezeknek eredményét az elnöktől átveszi és vele rendelkezik, a gyűjtőívek körözöinek a felmentvényt megadja, d) a jelentkező új tagokat felveszi, az önkénykilépőknek a felmentvényt megadja, a jo-gaiktól elesetteket kitorli, e) megállapítja a tőkésíthető és elkölthető pénzüsszegek arát nyát, a beszerzésre fordítható kiadást, évenként meghatározza, hogy az egyesület vagyoni állapotához és a szükséghez képest hány kérelmező és miképen segélyeztessék,

fi-elintézi minden egyes kérelmező ügyét, figyelembe véve a tanári karnak az elnök és a tanárikari választmányi tag által előterjesztett tájékoztatását, a tagok ajánlását és az egyesületi alapszabályokban megkivánt minősítést, f) figyelemmel kíséri a segélyezettek viseletét és szorgalmát, g) a tisztviselők szabályszerű jelentéseit beki-vánja, azokat megvizsgálja és véleményezve terjeszti (az elnök által) a közgyűlés elé, h) az egyesületi év végén az egész ügykezelést felölöl, beszámoló jelentést terjeszt a közgyűlés elé.

IX.

Segélyezések.

42. A segélyezhető tanulók minősítése.

Az egyesület csak a lévai róm. kath. főgimnáziumba járó, szegénysorsu nyilvános rendes tanulókat segélyezhet, ha azok jó erkölcsi magaviseletűek és legalább elégséges előmenetelt tanúsítanak.

43. A segélyezés módja.

Segélyezhet az egyesület az ellátás és ruházat költségeinek pótlására szánt pénzüsszeeggel, iskolai tan- és segédkönyveknek, vagy más tanszereknek használatára való átengedésével, írószereknek adományozásával, a gyógyítás költségeinek részben vagy egészben való fődözésével, a választmány ítélete szerint az adott körülményeknek leginkább megfelelő más módon is.

44. A segély kérése.

A segélyezést igénybe venni óhajtó tanuló irásba foglalt kérését szegénységi bizonyítványával együtt az egyesületi elnöknek nyújtja be, ugyancsak ő általa értesül a választmányban hozott határozatról, tőle kapja kézhez a pénztárhoz, vagy a könyvtárhoz szóló utalványt is.

X.

Az egyesület felosztása.

45. Elrendelhető vizsgálat.

Ha az egyesület ezen alapszabályaiban meghatározott célját és eljárását meg nem tartaná, további működése a m. kir. magas kormány által azonnal fölfüggeszhető és az egyesület a haladéktalanul foganatosítandó vizsgálat eredményéhez képest, vagy az alapszabályok pontos megtartására lesz utasítandó, vagy véglegesen feloszlatatik.

46. Felosztató közgyűlés.

Ha az egyesület bármilyen okból tovább fenn nem állhatna, a megszüntetés megvitatása és elhatározása céljából közgyűlés hívandó egybe. A felosztató határozathoz a szabályszerű közgyűlésen jelenlevők kétharmadának szavazata kivántatik.

47. Az egyesületi vagyon hováfordítása.

Felosztás vagy felosztás esetében az egyesületnek összes értékesíthető és készpénzből álló vagyona, mint alapítvány át-megy a lévai róm. kath. főgimnázium birtokába és a tanári kar kezelése alatt továbbra is szegény tanulók segélyezésére, vagy ösztöndíj alapra lesz fordítandó, a mint az utolsó közgyűlés azt meghatározza.

48. A felosztás megerősítése.

A felosztásról és az egyesületi vagyon átruházásáról hozandó közgyűlési határozat foganatosítás előtt a m. kir. kultuszminiszterium megerősítése alá lesz terjesztendő.

Kelt Léva, a róm. kath. főgimnáziumban, 1894. évi decz. hó 23-án tartott tanári tanácskozáson.

Dr. Tóth György, Szárnovszky Ede,
főimn. igazgató, főimn. jegyző.

1543. szám. Jóváhagyatik. Budapest, 1894. május 16. n. A miniszter helyett: államtitkár.

Budapest, 1894. június 2.

— A polgári házasság sorsa. — A kormányváltás. — Képviselőházi szünet. — Zsidó recepció és a gyermekek vallása. — A nemzeti színház új igazgatója. — Új intendáns. — Sztrájkoló kisasszonyok. —

Naplólapok mindenfelől írták, hogy a polgári házasságról szóló törvényjavaslat még e héten újra szőnyegre kerül a főrendiházban és hogy a képviselőház ismételt nagy többséggel kifejezett akaratával ellenkezni, most már nem fog. Denique a tárgyalás, most sem történt meg, sokan ezt azon körülménynek tulajdonítják, hogy azok hangulata, kik annak idején a javaslat mákacs ellenzői voltak, még most sem változott meg, sőt attól lehetett tartani, hogy a javaslat, ha nem is huszonegy többséggel, de még is elbukik. Így állván a törvényjavaslat sorsa a fővárosi közönség és ha nem csalódom, velünk együtt az egész ország, mely feszült figyelemmel kísérte eddig is a törvényjavaslat sorsát, most kétszeres érdeklődéssel várta annak végleges eldöntését. Hire járt annak is, hogy a kormány a kinevezett főrendiházi tagok sorát kiegészíti, azonban ez sem történt meg. Hanem e helyett Wekerle Sándor és miniszter-társai a héten Bécsben időztek, hogy ő Felsővel végleges megállapodást eszközöljenek ki a házassági jogi javaslatra vonatkozólag. Az ugynevezett félhivatalosok kétes híreit mohón kapják az újságírók, a kiváncsiak egész serege állott a bécsi telefon előtt, de csak annyit tudtunk, mint egy héttel ez előtt. Sőt mi több, még a mai nappal is függőben van az egész kérdés.

Noha az egész főváros tele van azzal a hirrel, hogy a király nem fogadta el Wekerle miniszterelnök előterjesztéseit, a mi-

ért Wekerle az egész kabinet nevében lemondását nyújtotta be, mégis mindenki kétkelődött benne. Az tény, hogy a javaslaton változtatni most már késő és az engedménynek minden eshetősége ki volt zárva. Aut... aut. Mégis a sejtélem valóban bizonyult, a király elfogadta a Wekerle-miniszterium lemondását és a kormányalakítással Khuen-Héderváry gróf horvát bánt bízta meg.

A főváros polgári eltekintve az egyházi-politikai kérdésektől elhatárolták, hogy Wekerlét, hazajövetelekor nagy ünnepélyességgel fogják fogadni s tiszteletére faklyásmenetet rendeznek. Miniszterelnököt még nem szerettek annyira, mint őt a fővárosi polgárság. Nem esoda tehát, ha méltóan akarja iránta tiszteletet s ragaszkodását kifejezni.

Ez az eset a képviselőházban különben most egy rövid szünetnek lett az okozója. Maga a képviselőház sem tudván a dolgok bizonyos állását, elhatározta, hogy a közös függő adósságok egy részének beváltásáról szóló törvényjavaslat tárgyalását a pénzügy-miniszter visszaérkezéseig elhalasztja, mert ily nagy fontosságú törvényjavaslatnál igen fontos a szakminiszter jelenléte, mert a szükséges fevilágosításokat csupán ő tudja megadni.

A házasztalan most ismét két nagy horderejű törvényjavaslat fekszik s mindkettő a valláspolitikai reformok keretében tartozik. Az egyik a zsidórecepcióról és a másik a gyermekek vallásáról szóló törvényjavaslat. Mindkettőnek tárgyalásával most készült el az igazságügyi bizottság s azokat jelentés kíséretében ma terjesztette elő a képviselőháznak. Az izraelita vallásról szóló törvényjavaslatnak célját és intencióit ismeri mindenki, azt magyarázni felesleges. Főprinczipiuma az, hogy a többi bevett vallásfelekezettel egyenlő jogokban részesíttetik, szóval minden közjogi jogosultság ily valláson levőknek is megajátik. A gyermekek vallásáról szóló törvényjavaslat az ismeretes és anyai harcra okot szolgáltató Csáky-féle rendeletnek ellentéte, mert ezen javaslat szerint a benne megnevezett hatóságok előtt a szülők gyermekeik vallására vonatkozólag egyezséget köthetnek. Am arra vonatkozólag pedig nagyon hiányos az intézkedés, hogy hát ha nem tartják meg az egyezményt és más vallásban nevelik, mi történik ekkor? De addig, míg e javaslat, törvénynyé válik, sok simítás lesz rajta s valószínű, hogy ez a hiány is elfog tűnni akkor.

Nagy hiányát érezte a nemzeti színház is volt igazgatójának, Paulaynak. A magyar nemzeti színház oly magasra emelését, csak ő tudta kivinni, s a nemzeti színház méltán gyászolta benne a lángeszű direktort és az egyenes jellemű szakembert. Állása már be van töltve. Utódjával most neveztek ki Várady Antal dr. tanárt. A választást általában szerencsésnek mondják. Neve, mint írónak, országzszeres ismeretes. Több szindarabja állandó műsoron van. Maga is talpig szakember. Végezte a szini akademiát, a magyar színészet szellemének, alapos ismerője s Paulayval baráti viszonyban állván közelebbről a nemzeti színház ügyeiről is tájékozva van s mint a mai színész nemzedéknek volt tanára könnyen megleti a tehetséges erőket. Az opera intendánsa gr. Zichy Géza szintén megvált állásától és helyébe br. Radvánszky Gézát neveztek ki. Az új intendáns nagy tartózkodással fogadja meg, mert az állásra összes jogcime mánási származása.

A világ minden részéből munkások sztrájkját jelzik. Nálunk a kisasszonyok sztrájkjának. Felreértés kizárása céljából nyíltan kijelentem, hogy ez alatt budai telfonnál alkalmazott kisasszonyok sztrájkját értjük, kik még a múlt hó 15-én beszüntették a munkát, sőt a központon is készülöben a sztrájk. S az ok, mindig: a kevés kenyér és rossz bánásmód. Különösen a fizetésük levonása és a túlterhelt munka ellen panaszkodnak, sőt ha valamelyik zugolóni meri, attól megvonták szabadságidejét. Az igazgatóság eljárását a napi lapok is a leg-határozottabban elítélik, s ha ez tovább is tart, nem sokára már lehet jelenteni, hogy kiűztött a sztrájk a kisasszonyok között. Igen érdekes vitákat tartanak a kávé mellett s a figyelmes szemlélő azonnal felfedezi bennük minden elkeseredésük daczára is az édeskés anyósjelöketek.

Fővárosi levelező.

Különfélék.

— Bérálás Barsvármegyében. Boltzár József felsz. püspök, ált. érseki helynök dr. Walter Gyula hgrpmási titkár kíséretében június 1-én indult hosszú bérmatutjára Barsvármegyébe. A püspök a bérálás szentségét a következő sorrendben osztja ki: jun 2-án Bessenyőn, Nagylóthon és Óhajon, 3-án Verebélyen, 4-én Nagymányán, Bessen és Füssön, 5-én Csiffáron, Alsógyőrődön, Meleken és Néveden, 6-án Velsiczen, Lédeczen és Nagyszelecsényben, 7-én Haszárón és Nagyherestyében, 9-én Kistapolcsányban, Fenyőkosztolányon, Nagyülésen és Szikczőn, 10-én Aranyosmaróhon és Kisapáthiban, 11-én Szt. Benedekben, Nemcsényben és Némethiben, 12-én Garamszőlősen és Csejkön, 13-án Garamujfalun, 14-én Léva és Vámosladányban, 16-án Óbarsban, Ujbarsban és Zsemlelőn, 17-én Nagykálnán, Alsóvárádon, Alsópélen és Nagyendréden, 18-án Nagysallón, Csekén, Faj-

kürthön és Nagysárban, 19-én Zselizen, Lekéren és Nemesorosziban, este pedig visszautazik Esztergomba.

— **Kossuth Ferencz** — mint értesülünk — levelet intézett Léva város közönségéhez, melyben köszönetét fejezi ki a város közönségének részvételeért. — Az érdekes levelet, mely a legközelebbi közgyűlésen lesz felolvasva, teljes szövegében adni fogjuk.

— **Katonai terepfelvétel** A buda pesti hadtestparancsnokság és a 31. és 32. gyalogsági hadosztály részéről folyó évi június hó 8-án Ipolyás felől terepfelvétel céljából tábornokok, törzs és főtisztekből s megfelelő számú legénységéből álló szakbizottság látogatja meg városunkat. Itt időzések alkalmával a bizottság tagjai a helybeli vendégszerető ur házak vendégei lesznek. E bizottság tagjai, a hadtestparancsnokság részéről: **L o b k o v i t z** Rudolf herceg hadtestparancsnok, **S t e i n i t z e r** Ferencz ezredes, gróf **V a y** Gábor ezredes, **Bartholy** Lajos őrnagy, **Lersch** Kamillo százados, 2 altiszt, 14 legény. — A 31. gyalogsági hadosztály részéről: **Báro** Bothmer altábornagy, **C z i b u l k a** tábornok, **S c h r a n v e l** tábornok, gróf **C r i s t a l n i g** von und zu **G i l l i c z s t e i n** tábornok, **C o r t i** ezredes, **I v i n g e r** ezredes, **R o z v a c z o v s z k y** kapitány, **P a l i s o v s z k y** hadnagy, 2 altiszt, 26 legény. — A 32. gyalogsági hadosztály részéről: **B l a s e c k** tábornok, **K o t z v o n** Dobiz tábornok, **B u s z r i t t e r** tábornok, **L a b a n** Rudolf ezredes, **L a C r o i x** v. **H a n g e n h a u s** ezredes, **M e n z e l** György ezredes, **D v o r z s á k** őrnagy, **G a k s c h** hadnagy, 2 altiszt, 25 legény. Láss a város vendégeit szívesen, s mutassunk példát a magyar vendégszeretethez, hogy itt időzések kellemes órái maradandó nyomokat hagyjanak emlékeztetőkben. — Üdvözljük őket szívesen körünkben!

— **A lévai takarékpénztár** részvénytársulat május hó 27-én rendkívüli közgyűlést tartott, melyen a Csekey Flór lemondása folytán üresedésbe jött igazgató elnöki állás betöltése volt napirenden tűzve. — A részvényesek élénk érdeklődése mellett megejtett titkos szavazása útján **H o l l ó S á n d o r** lón megválasztva.

— **Az őszi nagy hadgyakorlatok.** Az idei őszi nagy hadgyakorlatoknak, az Ipoly völgye lesz a középpontja. A hadgyakorlatokon 6400 katonára lesz együtt s részt vesz benne a király is, a kit **Albrecht** és **Frigyes** főherczegek fognak kísélni. A főhadiszállás **Balassa-Gyarmaton** lesz, a hol a király a diszes megyeházában fog lakni. **Báro** Beck tábornagy s a császári és királyi vezérkar főnöke, mult szombaton **Balassa-Gyarmatra** érkezett, hogy megtekintse a terepet, a melyen a nagy csatákat rendezik. A király az eddigi diszpozíciók szerint szeptember 15-én **Nagy-Marosca** megtekinti a hidépítő munkálatokat, szeptember 17-én pedig a főhadiszállásra érkezik. Az első nagy összejövetel **Vadkert**nél, a romhányi síkon, a második pedig **Luka-Négy** körül lesz.

— **Elnöki vizsgálat.** Az aranyos-maróthi kir. törvényszék elnöke, dr. **Bethlenfalvy György** a hét elején a lévai kir. járásbírósnál vizsgálatot tartott, mely alkalommal **Csebi Pogány Virgil** kir. járásbírónk elismerését fejezte ki a csekéji munkaerő daczára is az ügykezelés gyorsaságáért és pontosságáért. És valóban az öt napig tartó vizsgálat alatt alkalma lehetett a törvényszéki elnöknek alapos meggyőződést szerezni, hogy mily megfizetett munkát végeznek az előadók s mennyire igénybe veszik idejüket még a hivatalos órákban is az egyre szaporodó ügyek s hogy az új albirói állás rendezésére már egy égető szükség orvoslása volt.

— **Tanitók az ezredéves nemzeti ünnepen.** Nagyszabású nemzeti mű kezdeményezésének állott élére a Békésen megjelenő „**T a n ü g y**” című közlöny. A czél nem kevesebb, mint a magyar tanítóág imponans és intelligens seregét írásban és képből bemutatni a magyar társadalomnak az ezredéves nemzeti ünnep alkalmából. Tanitók és tanítónők albuma lesz ez a hatalmas kötet, melynek kiállítását egyik kiváló fővárosi fényképezési és kemigrafiai műintézet vállalta magára. A szerkesztésre a legelterjedtebb tanügyi lapok szerkesztősegeiből bizottság alakult, mely az ország összes tanítóághoz felhívást intéz az iránt, hogy hozzá fényképek és életrajzok küldessenek be. Az album első füzetét már az őszi hónapokban megjelennek s az ezredéves ünnep megnyitására, teljesen befejezettek. A „**T a n ü g y**” szerkesztősege most arra kéri az érdeklődőket, hogy arcképeik és életrajzuk beküldéséről mielőbb intéz kedjenek. A jelentkezések után aztán előfizetés lesz hirdetve s az állami, községi és egyes felekezeti tanitók albumai külön csoportokban is megrendelhetők lesznek. Örömmel üdvözljük e vállalatot, mert a tervezéstől már kitűnik, hogy itt nem személyes hiúságok kielégítéséről, hanem arról van szó, hogy a magyar tanítóág egy imponans kötetben legyen bemutatva a magyar társadalomnak s ezáltal tekintélyét nevelje.

— **Az oklevél nélküli tanitók.** Szigorú rendelet érkezett a közoktatásügyi minisztertől, hogy az oklevél nélküli tanitók, ha 1895. évi szept. 25-ig oklevelet nem tudnak felmutatni, állásukat elvesztik, s így

állomásuk megüresedvén, arra pályázat fog hirdettetni. E miniszteri rendelet nagy félelemben ejtett sok szegény családjukat, kik ott hagyva családjukat, a gazdálkodást, a f. tanévi tanképesítő vizsgálat letétele céljából nagy számmal sereglenek a tanítóképzőkbe.

— **A szini ciklus vége.** Veszprémi színtársulata a mai nappal bucsút vesz Léva műpártoló közönségétől. Közönségünk, azon jelek után ítélve, hogy a színházban élénken látogatta s tehetségesebb tagjait zajos tapsokkal sokszor kitüntette, arra enged következtetni, hogy a társulat működésével meg volt elégedve. Részünkről csak a reper-toar tekintetében emelünk kifogást, megnyugvással vesszük azonban tudomásul, hogy az öszszel teljes számmal visszaérkezett társulat, tervezett ciklusába a színműirodalom legjelesebb termékeit fogja felvenni. — Veszprémi igazgató közönségünk szívesen fogja viszonlani.

— **Jégeső a megyében.** Az Orbán-napja ugyan kemény változást nem mutatott és fagyos szent letére elég tisztességesen viselte magát, de mégis ez a nap forduló pontot képezett, a mennyiben utána oly hideg idők következtek, hogy a hőmérő 8 fok Celsiusra szállott, s alaposan tart-hattunk a fagytól. Ezen hideg idő magyarázatát leljük abban a tudósításban, melyet **Vihnye Peszerényből** kapunk, mely szerint ott f. hó 28-án óriási jégeső esett, köztük diónagyságu jégdarabok; az eső elmúltával egy óra után is oly sűrűn volt fedve a határ jégdarával, hogy lapátolni lehetett. A kár óriási s annál inkább érezhető, mert szegény embereket sujt.

— **A negyedi ménés.** A nyitrai megyei gazdasági egyesület negyedi csikótelejére bejelentett csikók közül a f. hó 23-án d. u. 3 óráig 293 drb hajtattott föl. A csikók **Nyitra**, **Bars**, **Nógrád**, **Hont**, **Borsod**, **Pozsony**, **Trencsén** és **Pest** megyékből származnak. Miatán a létszám még nem teljes, 60 drb csikó még fölvetetik. Darabonként 15 frt fizetendő akkor, midőn a csikók kisérijője vagy tulajdonosa a fölajtás alkalmával a legelő berendezéséről és minőségéről meggyőződött. Bejelentések a nyitrai megyei gazdasági egyesület titkári hivatalához **Nyitra**ra intézendők.

— **Gyámoltsuk a siketnémákat.** Ez a jelszava a „**Siketnémágyámolító egyesületnek**,” mely a napokban alakult a székesfővárosban. Ez az új egyesület, mint czime is mutatja nagy és szép célt tűzött maga elé: **Magyarország**nak körülbelül harmincz ezer siketnémáját, kik közül alig háromszázat élnek jómódban, gyámolítani, az öregeket megmenteni az éhhaláltól, a fiatal siketnémákat pedig oktatni, hogy ők is számot tevő tagjai lehessenek a társadalomnak. Ennél nemesebb és magasztosabb célt az egyesület nem tűzhetett volna ki czélul magának, mint olyanok segítségére lenni, a kik az anya szavát nem értik meg, sem pedig kéri szavukat nem emelhetik fel a nagyközönséghez kérve, hogy őket az éhhaláltól mentse meg. És éppen ezen nemesebb cél, a humanitás meleg érzete tömörítette a székesfővárosban — a jótékonyágot szerető emberbarátokat össze egy testületté, hogy a legszebb munka teljesítésében közös erővel munkálkodhassanak közre, hogy így a kitűzött célt pedig biztosabban és hamarabb elérhessék. Kívánatos volna, ha ezen új egyesület az egész országban termő talajra találna, valamint buzgó híveket a jótékonyág ez új nemének gyakorlatait. (Saját tudósítónktól.)

— **Bajusztalan ezüst pénzek.** Még vannak forgalomban olyan ezüstpénzek abból az időből, a mikor ő felségét a királyt az ifjuság nemtője kísérte és a hatalmas bajusz, szakál hiányoztak jóságos arczáról. Ezeket a bajusztalan királyi forintokat a nép nem akarja elfogadni járó pénz gyanánt, mintha csak azon elvet követné, ha az ifjuság lejár, minden lejárt. Sőt a kereskedők is abban a téves hitben vannak, hogy a bajusztalan királyi ezüstforintosok már nem járnak. Tudomásunk szerint a szóban levő ezüstforintosokat az állampénztár nem vonták ki a forgalomból s azokat el kell fogadni készpénzfizetésre, hol az ezüstben való fizetés teljesíthető.

— **Lévai május hónapban meghaltak.** **Vörös** Józsefné, született **Pakusza** Mária, élt 72 évet, **Német** István, élt 58 évet, **Mezinyi** István, élt 34 évet, **Lutovszki** Ilona, élt 21 évet, **Rotyik** Mária, élt 3 évet, **Bandi** Mária, élt 3 évet, **Kaucsár** Kálmán, élt 18 évet, **Rajcsányi** Izabella, élt 7 évet és 6 hónapot, **özvegy** **Fromberger** József, élt 70 évet, **Lócsai** István, élt 40 évet, **Vischradzki** Mihály, élt 9 hónapot, **Vinkovios** Rezső, élt 36 évet.

— **Holzmann Bódog** hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

Színház.

Május 26-án. **A libapásztor** eredeti operette **Lukácsy Sándortól**. Zenéjét szerzett **Forrai Miklós**. Ezt a kedves zenéjű operettet igen élvezetessé tette **Posfai** Ellának művészi vervevel előadott játéka, csengő, dallamos hangja, melylyel a közönséget ismételtelen lelkes tapsokra ragadta. **Fanchette** (Posfay) libapásztorleány ruhát cserél **Lajos Artois** gróffal (Lévai Berta)

hogy az angolok üldözése elől ez utóbbinak menekülését elősegítse. Így a gróft majd mint porléányt, majd mint zárdai növendéket látjuk a klastromban, asszonyok öltöztetett nevelőjével (Németh), hol **Noémi** növendékben menyasszonyára talál. Üldözői ide is követik s nekik újból szökniök kell. — A mulatságos epizódokban bővelkedő darabot a közönség folytonos derűtséggel kísérte, a miben nem osekély érdeme volt **Némethnek** a társulat jeles komikusának s **Dérynek** a vakmerő **Harald** lovagnak, a ki vitészségének jelét az által adja, hogy az ellenség elől a szénapadlásra buvik. — Az operettet általános kívánságra még egyszer előadják.

Május 27-én. **A rezervisták, énekes bohózat.** Ez a vasárnapi publikumnak való bohózat zsufolóság megtöltötte a színpadot. A karzat rengett a zajos ovációzók terhe alatt, amelylyel minden jelenetet fogadtak. A tepsokból bőven kijutott **Posfay**nak, **Lévainak**, **Tisztainak**, **Oláhénak**, **Dérynek**. Az előadás a vasárnapi publikumhoz volt mérve.

Május 28-án. **Offenbach** kellemes zenéjű operettje a kékszakállu herczeg szép számú intelligens publikum előtt adott, ki kell mindenekelőtt emelnem az előadás öszszevágó s a finom izlést is méltán kielégítő sikert. — A szereplők helyőket pompásan megállították, s a publikum tőle telhetőleg adózott is az est hőseinek. — A darab főszemélye a kékszakállu herczeg, a többszörös asszonygyilkos, kinek a cselekvényből kifolyólag ellenszenves alakját, vonzóvá tenni nehéz feladat. — **Erdős** (kékszakállu herczeg) helyét megállotta, fenomenális tenorja, mely a magas régiókban is szépen, üdén cseng, általános feltűnést keltett. **Posfay** (Boulotte) a társulat csalógánya ugy játékaival, mint gyönyörű hangjával, méltó versenytársa a széphangu tenoristának. — **Déri** (Papolani) rendkívül sok oldalú színész, bármely alakítása tökéletes, a színpadon otthonos, feszelen megjelenése, jó mimikája, tiszta és világos kifejtése mind oly tulajdonság minővel kevés színész decsekedhetik. **Németh** (Bubeche) jó komikus, mókái sokszor nagyon sikerültek, de véleményünk az, hogy minden darabban egyforma, hogy ugy mondjuk sokszor egyhangúvá válik. **Oláhé**, **Hatvani**, **Lévai** B, **Tisztai** jók voltak.

Május 29-én. **Az állatszeli** időnő bohózatot vigjátékot láttuk. — A mily szépen indul a darab az első és második felvonásban, ép ugy ellapul a harmadik felvonásban, írója ugy látszik maga is kifáradt, vagy talán csak arra számított, hogy pár estén át mulattatta vele a publikumot. — **Irodalmi** becse nincs s így rövidéletű a színpadokon. — A karzat publikuma jól mulatott s zajos tetszésének sűrűen kifejezést adott. — **Németh** (Moulinau) **Oláhé** (Olimpia) **Lévai** B. (Suzanne) **Komlósi** (Lucicnue) rendkívül szeretetreméltóan adta a naiv kis leány szerepét, a **Veszprémi** pár, igen ügyesen megfelelt feladatuknak.

Máj. 30-án ismét **Offenbach** a világhírű operette mester utólrhetetlen darabjában gyönyörködünk, ugyanis **Orpheus** a pokolban című énekes bohózat került színre. — Megjegyzésünk, hogy e látványos darabot vidéki színpadon előadni alig lehet, mert sem a színpad, sem a dekorációk erre nem alkalmasak. — Az est hőse **Tisztai** (Jupiter) volt, ki játékaival folyton lekötve tartotta a közönséget. — **Posfay**, (Eurydike) **Erdős** (Orpheus) szép énekekkel érték igen nagy hatást. — **Németh** (Styx) elemében volt. — Az előadás általában sikerült.

Máj. 31-én a nagyszámú intelligens közönség teljesen megtöltötte szép nyári színpadunk helyiségét, hogy **Fedora** a **Sardou** nagynevű társadalmi színművében gyönyörködjen. A darab meséje a nihilistákat eláruló s az orosz rendőrség szolgálatában álló **Fedora** személye körül mozog. — **Veszprémi** né (Fedora) édes szavaival hálójába keríti **Veszprémyt** (Lorisz) a nihilisták egyik főemberét s ennek öszinte vallomásait felhasználja, hogy megsemmítse. — De ez volt az ő tragédiája, mert az előbb üldözöttet halálosan megszeretvén s nehogy ideálja által megöléssek, mérget ivott. — **A Veszprémi** pár feladatának magaslatán állott, mert oly hűen tükröztették vissza az emberi szenvedély hullámain, hogy a közönség körében igen sokan könyekre fakadtak. — **Művészi** estéje volt ez a **Veszprémi**-párnak s a nagy sikerhez gratulálunk. **Déri** és **Tisztai** jók voltak.

Junius 1-én. **A bubos pacsirta.** Az első és második felvonásban a mai szocialisztikus eszmék vannak kigunyolva, a harmadik és negyedik felvonásban **Lini** elcsábítása **Herman** által, gyenge utánzatban franciaia modor szerint. — A harmadik felvonásban **Lévai** B. (Lini) elfogadja **Déri** (Herman) ama csábító ajánlatát, hogy az éjjelt töltse az ő hálószobájában, míg megszökhetnek. — A ballépés eikövetése után az egyszerű naiv leány feleszmél, lelkében óriási tusát vív, szeretne csábítójától megszabadulni, de ugy, hogy sem erkölcsi érzete sem ideái megne sértessenek. — **Herman** a kedves neiv leánytól megválni nem akar, sikoltozásai berohannak s így a lún az erény által legyőzetett. — **Lévai** B. megállta helyét, következetes maradt, szenvedélye mindig nagyobb s nagyobb lön, lelki harc a legjobb pillanatban érte el

tetőpontját. — Alakítása minden tekintetben sikerült, a kedély hullámzásait a legnagyobb könnyűséggel reprodukálta. — A többi szereplők is egyenként és öszszesen hozzájárultak az est sikeréhez.

Junius 2-án második közönségre **A libapásztor**.

Tanügy.

Osztályvizsgálatok rendje a k. r. főgimnáziumban.

Junius 13-án, szerdán: I—VII. oszt. hittanvizsgálatok. — Junius 15-én, pénteken: VII. oszt. magyar, görög-pótló magyar és német. VI. oszt. görög, latin és német. V. oszt. görög, latin és görög-pótló magyar. — Junius 16-án, szombaton: IV. oszt. számtan, rajz és természetrajz. III. oszt. latin és német. II. oszt. földrajz, számtan és rajz. — Junius 18-án, hétfőn: VII. oszt. mennyiségtan, természettan és görög-pótló rajz. I. oszt. latin és magyar. — Junius 19-én, kedden: V. oszt. számtan, rajz és természetrajz. IV. oszt. magyar és német. — Junius 20-án, szerdán: VII. oszt. latin, görög és történelem. VI. oszt. számtan, rajz és természetrajz. — Junius 21-én, csütörtökön: franciaia nyelv és gyorsírás. Délután 4 órakor tornaverseny. — Junius 22-én, pénteken: V. oszt. német, történelem és magyar. III. oszt. számtan, földrajz és rajz. — Junius 23-án, szombaton: VI. oszt. magyar, görög-pótló magyar és történelem. I. oszt. földrajz, számtan és rajz. — Junius 25-én, hétfőn: IV. oszt. latin és történelem. III. oszt. történelem és magyar. II. oszt. magyar és latin. — Junius 29-én 8 órakor „**Te Deum**” s utána bizonyítványok kiosztása.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

2948. szám

Értesítés.

Léva r. t. város t. cz. képviselőtestület tagjainak beces tudomására hozom, miként a helybeli főtisztelendő plebánus ur bejelentése szerint méltóságos **Boldizsár József** felszentelt püspök és primási helynök ur bérma útjában folyó hó 13-án délután **Lévára** érkezik, hogy 14-én híveit a bérmalás szentségében részesítse.

Az eddigi szokás, valamint Léva város közönsége által minden hitfelekezeti egyházi méltóság iránt tanúsított tiszteletnél fogva — ez uttal is a megérkező püspök urat a város hatósága fogadni fogja és kocsikon a r. k. templomig kíséri, mely fogadtatásbani részvételre a képviselő testület t. cz. tagjait tisztelettel felkérem.

A fogadtatás 13-án délután a város végén a gazdasági egyesület kertjénél lesz. **Léván**, 1894. évi június hó 2-án.

Máriássy István,
polgármester.

Lévai püspöki árak

Rovatvezető: **Kónya József** városkapitan

Buza m.-mázsánként 5 frt 70 kr. 5 frt. 80 Két szerez 4 frt 30 kr. 4 frt 50 kr. — **Rozs** 4 frt. 40 kr. 4 frt 60 kr. **Arpa** 6 frt 50 kr. 6 frt 80 kr. — **Kukoricza** 5 frt 20 kr 5 frt 50 kr. **Bab** 4 frt — kr. 4 frt 10 kr. **Zab** 6 frt 50 kr 6 frt — kr. **Lencse** 7 frt — kr. 7 frt 20 kr **Köles** 4 frt 50 kr. 4 frt 80 kr.

Egészselyem, mintázott Foulardokat (mintegy 450 különböző fajban), méterenként **75 krtól 3 frt 65 krig** — valamint **fekete, fehér és szines** selyemszőveteket **45 krtól 11 frt 65 krig** — sima, kockás, csikos, virágos, damaszolt minőségben (mintegy 240 féle dispositió és 2000 különböző szín és árnyalatban) szállít **póstabér és vámentesen a privát-megrendelők lakására HENNEBERG G.** (cs. kir. udv. szállító) **selyemgyára Zürichben.** Minták postafordulóval küldetnek. Svajczba címzett levelekre 10 kros levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Nyilttér.

34. sz.

Barsvármegye VII-ik számú utibizottsága, az államépítészeti hivatal által készített terv és költségvetés alapján: Alsópélen, Baracsán, Barsendrén és Pozbán együtt 1141 frt 21 krtban előirányzott 4 drb. hid, illetve átereszt építését szakértőkkel megtartandó versenytárgyalás útján kívánja biztosítani, melynek f. é. június hó 15-én Barsendrén 25. sz. a. a helyettes elnök lakásán leendő megtartásához az érdeklődők ezennel meghívtnak.

E rovatban minden szó egyszeri beiktatása 3 krba kerül; bélyegdíjban — a lakás megjelölése mellett — fizetendő minden egyszeri beiktatásért 37 kr.

KIS HIRDETÉSEK.

Hirdetésekre hűvebb felvilágosítást Nyitrai és Társa kiadócéggel, ki levéltel tudakozódásra postabélyeg beküldése mellett azonnal válaszol.

A Csizi Jod-Brom-Fürdő.

Évadja megnyílik május 1-én, tart szeptember végéig. Forrása a legtartalmasabb, leghathatósabb. Jod-brom-forrás. A gyógyeredmények meglepők. A fürdőközönségnek immár 10 bérház több mint 100 kényelmesen berendezett lakszobával áll rendelkezésére. — Kitűnő konyha, billárd, zongora, olvasó-terem, térzene naponta kétszer. Elő- és utóevadban leszállított lakberek. — Ekkor katonatisztek, állami és vasúti hivatalnokok gyógy-és fürdődjük tekintetében is 50% kedvezményben részesülnek. Prospektusokkal szolgál az igazgatóság. — Csiz, u. p. Rimaszécs.

Berma-ajándéknak

legalkalmasabbak a szép imakönyvek. Bársony-, bőr- és csontkötésben, kaphatók nagy választékban Nyitrai és Társa könyvkereskedésében LÉVÁN.

1-30 méter magas, kitűnő angol szerkezetű

kerékpár

jutányos áron eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Egy jó házból való. 1-2 gimnáziumot végzett fiu tanonczul azonnal felvétetik.

Hol? Megtudható a kiadóhivatalban.

198/894. tjk. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az újbányai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Hajdoni József végrehajthatóknak k. Csarafa Adám s társa végrehajtást szenvedők elleni 65 frt tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében az újbányai királyi járásbíró területén lévő a szénásfalusi 71. tjkvben A. I. 1-14. sor alatt foglalt ingatlanokban Csóra József tulajdoni jutalékára az árverést 345 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1894. évi június hó 21. napján d. u. 3 óra kor Szénásfalú község házánál megtartandó

nyilvános árverésen a megállapított kikiáltás árban alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozókat tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi November hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Újbányán, 1894. évi február hó 14-én. A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál.

Orosz, kir. albiró.

BÉRMA AJÁNDÉKNAK

legezészerűbb az ékszer vagy óra, miután azok hasznosságuknál, valamint állandó értéküknel és tartóságuknál örökös emléket képeznek.

E czélből ajánlom a t. közönség szives figyelmébe dusan felszerelt óra-, arany- és ezüst ékszeráru üzletet, melyben mindenki részére alkalmas berma-ajándék található nagy választékban, rendkívül olcsó áron már 1 frittól kezdve.

Vidéki megrendelések gyorsan, pontosan és lelkiismeretesen teljesítenek.

Kitűnő tisztelettel
KLEIN SÁNDOR
órák és ékszerész LÉVÁN.

BÉRMA AJÁNDÉK.

NAGYÉRDEMŰ KÖZÖNSÉG!

Ezennel van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a leendő bérmálás alkalmára a legujabb világos szövet és mosó kelmék hozzávaló diszek, csipkék, szalagok stb. nálam igen jutányos áron kaphatók.

Léván, 1894. máj. hóban

kiváló tisztelettel
Holzmann Bódog.

BÉRMA AJÁNDÉK.

WALLA JÓZSEF

czementáru-gyára, építési anyagok raktára
Budapest, VII., Rottenbiller-u. 13.

Vállalkozik:
BRANITERRAZZO,
BETONIROZÁSOK,
CSATORNÁZÁSOK,
SZÖKÖKTAK,
CZEMENT-LAPOK és
MOZAIKLAPOKKAL
KÖVEZÉSEK
elkészítésére stb.

Raktárt tart:
KERAMIT-LAPOK
KELHEIM-LAPOK
METTLACHI LAPOK,
TERRACOTTA-ÁRUK,
KÖFEDÉLPÉP,
TŰZÁLLÓ TÉGLAK,
KÉMÉNY-RAKVA-
NYOKBÓL stb.

Gyári raktára a gartenau Portlandi cement és vízhatlan mész-gyárnak.

Gyári raktára a gartenau Portlandi cement és vízhatlan mész-gyárnak.

MINEK PESTRE!?
MINEK BÉCSBE!?

MIKOR NÁLAM MINDEN ELŐPÉNZ nélkül

50 krajczáros részletfizetésre

HOWE, ANKER, SINGER, WEHLER-WILSON

RINGSCHIFF

VARRÓGÉPEKET

5 évi jótállás mellett kaphatnak.

Családi ezélokra 5 évi jótállás mellett Singer gépeket ajánlok 36 forintért. Használt gépek becséréltetnek, vagy igazítatnak jutányos áron Géptük, részek és csónak raktáromon mindig találhatók.

48-12-9 FISCHER MIKSA kereskedése Léván.

Kérjen ön csak

„ZACHERLINT,”

mert ez a leghatásosabb és leggyorsabban ölü szer mindenféle féreg kipusztítására.

Utoérhetlen erejét mi sem bizonyítja inkább, mint rendkívüli elterjedtsége, melynél fogva nincs oly szer, melynek forgalmát sokszorosán felül nem mulná.

Kérjen azonban mindenkor lepecsételt üveget s csak ezen névirással: Zacherl. Minden egyéb értéktelen utánzat. — Az üvegek ára 15. 30, 50, kr., 1 frt, 2 frt, a Zacherlin megtakarító 30 kr.

- Léván: Kern Testvérek,
- Medveczky Sándor gyógyszer-tára,
- Preisach Samu utóda,
- Czírok János,
- Frommer S.
- Boleman Eds gyógyszer-tára.

- Ar-Maróth: Eisenberg Károly,
- Tomaschek Sándor,
- Ipolyság: Dambó Károly,
- Kis-Tapolcsány: J. Pollak,
- Verebely: Pollak J. özvegye és fia,
- Pollak Zsigmond.

Ujbánya: Cservinka M.

SCHLICK-féle

vasöntöde és gépgyár részvény-társaság BUDAPESTEN

Gyár és irodák: VI. ker., külső vaczi-ut 29-35. Városi iroda és raktár: Podmaniczky-utca 14. Fiók-raktár: Kerepesi-ut 77. szám.

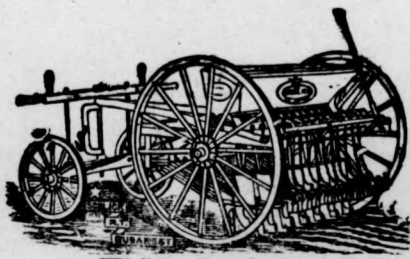
Gőz- és járgány cséplőkészületek.

számos első díjjal kitünt. SCHLICK-féle szab. 2 és 3 vasu ekék,

mélyítő- és egytetemes aczél-ekék eredeti SCHLICK és VIDATS-féle egy vasu ekék, talajmivelő-eszközök,

valamint

Schlick-féle szab. „Haladás” sorbavetőgépek, Takarmánykészítő gépek, darálók, örlőmalmok és minden-nemű gazdasági gépek. Eredeti amerikai k-vektő és marok-rakó arató-gépek és fűkaszálo gépek szállítató mezei vasu-tak stb.

Előnyös fizetési feltételek. Legjutányosabb árak.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.